

**ЗАМ, ТЭЭВРИЙН
ХӨГЖЛИЙН ЯАМ**

**ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН ЯАМ
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА**

**МОНГОЛ УЛСЫН ЭКСПОРТЫН КОКСЖИХ НҮҮРСИЙГ БНХАУ-ЫН ДАЛАЙН БООМТ
(ЦАОФЭЙДЯНЬ БООМТ БОЛОН ЖИНЖОУ БООМТ) ХҮРГЭЖ ХУДАЛДААЛАХ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТООЦОО СУДАЛГАА**

**МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА**

**Улаанбаатар хот
2019 он**

**МОНГОЛ УЛСЫН ЭКСПОРТЫН КОКСЖИХ НҮҮРСИЙГ БНХАУ-ЫН ДАЛАЙН БООМТ
(ЦАОФЭЙДЯНЬ БООМТ БОЛОН ЖИНЖОУ БООМТ) ХҮРГЭЖ ХУДАЛДААЛАХ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТООЦОО СУДАЛГАА**

АГУУЛГА

Нэгдүгээр бүлэг	Дэлхийн нүүрсний зах зээлийн өнөөгийн байдал, чиг хандлага	2
Хоёрдугаар бүлэг	Далайн тээврийн зардлын судалгаа	6
Гуравдугаар бүлэг	Монгол улсын нүүрсний тээврийн өнөөгийн байдал	8
Дөрөвдүгээр бүлэг	Боомтын танилцуулга, тэдгээрийн хүчин чадал	9
Тавдугаар бүлэг	Монгол улсын экспортын коксжих нүүрсийг БНХАУ-ын боомт хүргэх тээвэрлэлтийн үнийн судалгаа	12
	Дүгнэлт	15

**МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА**

Нэгдүгээр бүлэг

ДЭЛХИЙН НҮҮРСНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, ЧИГ ХАНДЛАГА

1.1 Дэлхийн нүүрсний зах зээлийн өнөөгийн байдал.

Дэлхийн нүүрсний экспортын нийт борлуулалт 2018 онд 124.5 тэрбум ам.доллар болсон. Энэхүү үзүүлэлт нь 2014 онд 97.4 тэрбум ам.доллар байсан ба 2014 оноос хойш нүүрсний экспортын борлуулалт дунджаар 27.9% -иар өссөн бөгөөд 2017-2018 онд 15.8% -иар өсөлттэй гэсэн дүн гарсан байна.

Австралийн нүүрсний экспортын борлуулалт нь 47 тэрбум ам.доллар байгаа нь дэлхийн нийт нүүрсний экспортын 37.8 хувийг эзэлж байгаа бол Азийн экспортлогчид 20.6 хувь, Европын ханган нийлүүлэгчид 15.6 хувь, Хойд Америкийн ханган нийлүүлэгчид 14.4 хувь, Африк 5.7 хувь, Латин Америкийн орнууд 5.3 хувийг эзэлж байна. (Хүснэгт 1-д дэлхийн нүүрс экспортлогч орнуудыг борлуулсан нүүрсний хэмжээгээр жагсаан харуулав)

Хүснэгт 1. Дэлхийн нүүрсний экспортын борлуулалт (2018 он)

№	Экспортлогч улс	Экспортлосон нүүрсний борлуулалтын хэмжээ (ам.доллар)	Дэлхийн нүүрсний борлуулалтын эзлэх хувь
1	Австрали	47 тэрбум	37.8%
2	Индонез	20.6 тэрбум	16.6%
3	ОХУ	17 тэрбум	13.7%
4	АНУ	12.2 тэрбум	9.8%
5	Колумби	6.6 тэрбум	5.3%
6	Өмнөд Африк	6.2 тэрбум	5%
7	Канад	5.8 тэрбум	4.7%
8	Монгол	2.8 тэрбум	2.2%
9	БНХАУ	786.8 сая	0.6%
10	Мозамбик	761.6 сая	0.6%
11	Польш	722.6 сая	0.6%
12	Нидерланд	696.7 сая	0.6%
13	Казахстан	428.2 сая	0.3%
14	Вьетнам	372.4 сая	0.3%
15	Чех	294.2 сая	0.2%

Хүснэгт 1-д үзүүлснээр жагсаасан 15 улс 2018 оны дэлхийн нүүрсний экспортын 98.3 хувийг экспортлосон байна. Үүнээс 2014 оноос хойш хамгийн хурдацтай өсөлтийг Мозамбик 58,8 хувь, Монгол 228.3 хувь, Канад 53.8 хувь, ОХУ 46.3 хувийн өсөлтийг үзүүлсэн. Харин Чех 38.9 хувь, Вьетнам 31.8 хувь, Казахстан 23.3 хувь, Польш 22.7 хувь, Нидерланд 19.2 хувиар тус тус буурсан байна.

1.2 Дэлхийн нүүрсний зах зээлийн үнэ ханш, цаашдын чиг хандлага.

Дэлхийн зах зээл дээр коксжих нүүрсний үнэ 2017 онд харьцангуй өндөр үнэтэй борлуулагдаж байсан бол 2019 он гарснаар Хятадын эрэлт бага байгаатай холбоотойгоор дэлхийн зах зээлийн үнэ буюу Австралийн коксжих нүүрсний үнэ сүүлийн үед харьцангуй

бага хэвээр байна. Арваннэгдүгээр сарын 1-нд Австралийн коксжих нүүрсийг тонн тутамд **148 ам.доллараар** арилжаалж байсан бөгөөд энэ нь аравдугаар сарын мөн үеэс 7,7 хувиар өсчээ. Гэсэн хэдий ч нүүрсний ханш оны эхнээс 31.2%, өнгөрсөн оны мөн үеэс 32.4%-иар тус тус буурсан байна. Хятад улс хэд хэдэн боомтод коксжих нүүрсний импортын хязгаарлалтыг чангатгах болно гэж мэдэгдсэн ба зарим боомтуудад 10 дугаар сарын сүүлчээс эхлэн нүүрсний гаалийн бүрдүүлэлтийг түр зогсоогоод байна. Энэ нь Хятадын эрэлтэд төдийлөн нөлөөлөхгүй ч үнийг харьцангуй доогуур байлгах хандлагатай байна.

Asia-Pacific coking coal prices (daily) (15 Oct)			\$/t
Specification	Delivery period	Price	±
Asia-Pacific premium hard coking coal low-vol			
fob Australia	0-60 days	151.10	+2.45
cfr north China	0-60 days	164.75	+2.50
delivered Japan	0-60 days	168.70	+2.45
cfr east coast India	0-60 days	164.65	+1.00
Asia-Pacific hard coking coal mid-vol			
fob Australia	0-60 days	124.25	+0.75
cfr north China	0-60 days	138.20	+0.70
cfr east coast India	0-60 days	138.25	-0.25
Asia-Pacific semi-soft coking coal mid-vol			
fob Australia	0-60 days	92.50	nc

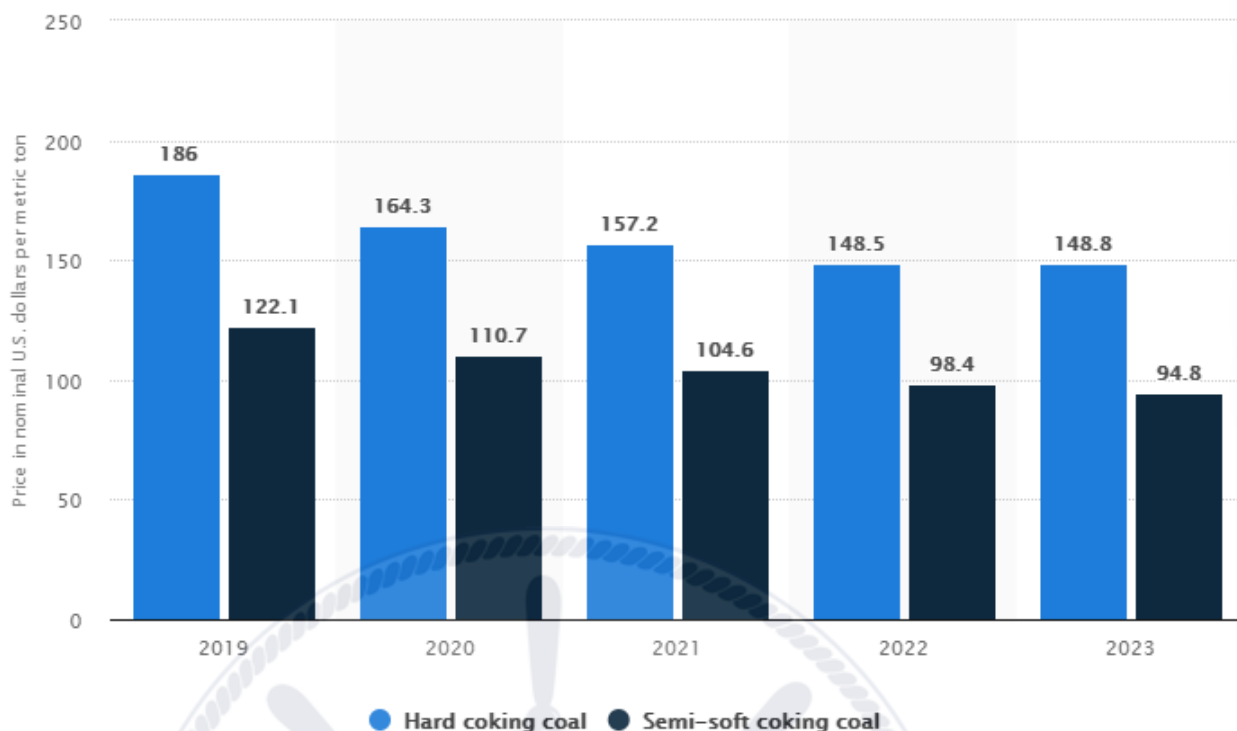
Эх сурвалж: <https://www.argusmedia.com>

Зураг 1. Ази номхон далайн орнуудад коксжих нүүрсний боомт дээрх үнэ ханшийн мэдээлэл 2019.10.15-ны өдрийн байдлаар (ам.доллар/тонн)

Австралийн коксжих нүүрс 2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар далайн боомт дээр тонн нь 151.10 ам.доллараар зарагдаж байсан бол Хятадын хойд хэсгийн боомтууд руу CFR нөхцлөөр буюу хүргэлттэйгээр 164.75 ам.доллар, Япон улс руу хүргэлттэй нөхцлөөр 168.70 ам.доллар, БНЭУ-ын зүүн эргийн боомтууд руу мөн адил тээврийн хөлс багтсан 164.65 ам.доллараар тус тус арилжаалагдсан тойм мэдээ байна.

Коксжих нүүрсний зах зээлийн үнэ ханшийн урьдчилсан прогнозыг эдийн засагчид тодорхойлон харуулсан байна. (Зураг 2.)

МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

Эх сурвалж: <https://www.statista.com>

Зураг 2. 2019-2023 оны хоорондох коксжих нүүрсний үнийн урьдчилсан тооцоо
(тонн тутамд ам.доллараар)

Энэхүү статистик нь коксжих нүүрсний 2019-2023 оны урьдчилсан үнийг харуулж байна. Нүүрсний үнэ аажмаар унасаар байгаад 2023 он гэхэд коксжих нүүрсний дундаж үнэ нэг тонн тутамд 148.8 нэрлэсэн ам.доллар болох төлөвтэй байгаа бол хагас зөөлөн коксжсон нүүрсний дундаж үнэ тухайн жилд нэг тонн тутамд 94.8 нэрлэсэн ам.доллар болох төлөвтэй байна.

1.3 БНХАУ-ын нүүрсний зах зээлийн судалгаа:

БНХАУ 2018 онд нийт 64.2 сая тонн коксжсон нүүрс импортолсон бөгөөд үүний 43 хувийг Монголын нүүрс эзэлж байна. Мөн 2019 оны 1 дүгээр сараас 7 дугаар сар хүртэлх хугацаанд Хятад улс 44 сая тонн коксжсон нүүрс импортолсон бол үүний мөн 43 хувийг Монгол Улсын коксжих нүүрс эзэлсэн статистик мэдээ гарсан байна.

БНХАУ-ын дотоодын угааж баяжуулан коксжсон нүүрсийг далайн боомтод хүргэж худалдаалах үнэ тонн тутамд 1090-1395 юанийн хооронд байгаа бол импортоор (боомтод хүргэх нөхцөлтэйгөөр) тээвэрлэн нийлүүлж буй Монголын коксжих нүүрсийг 1060 юань/тонн буюу 148.4 ам.доллараар худалдаалж байна. БНХАУ-ын зах зээлд нийлүүлэгдэж буй нүүрсний үнэ, ханшийн мэдээллийг хүснэгт 2-т үзүүлэхийг зорилоо.

Хүснэгт 2. БНХАУ-д биржээр худалдаалагдаж буй нүүрсний ханш

/2019 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн байдлаар/

Last Week		2019-11-01 Fenwei CCI Methodology.pdf Download			
Index	RMB/t	DoD	\$US/t	DoD	Basis
CCI5500C	562.00	-2	0.00	-	FOB
CCI 5500 Import	517.82	-	65.00	-	CFR
CCI 3800 Import	345.75	-	43.40	-	CFR
Yulin 5800	385.00	-2	0.00	-	Mine-mouth
Ordos 5500	338.00	-1	0.00	-	Mine-mouth
Datong 5500	407.00	-3	0.00	-	Mine-mouth
Guangzhou 5500	670.00	-	0.00	-	Ex-stock
Liulin Low-sulphur	1380.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Liulin High-sulphur	1090.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Linfen 1/3 Coking	1230.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Changzhi Meagre Lean	900.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Jining Semi-soft	950.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Jingtang Premium	1395.00	-	0.00	-	Ex-stock
Mongolia Coking	1060.00	-	0.00	-	Ex-stock
Changzhi PCI	760.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Jincheng Anthracite Mid-lump	1070.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Jincheng Anthracite Slack	610.00	-	0.00	-	Ex-washplant
Tianjin Quasi Grade I Met	2050.00	-	0.00	-	FOB
Luliang Quasi Grade I Met	1600.00	-	0.00	-	Ex-washplant

Эх сурвалж: <http://www.sxcoal.com>

*Тайлбар: БНХАУ-д үйлчилдэг бүх татвар, НӨАТ-ын хураамж багтсан.

МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

Хоёрдугаар бүлэг

ДАЛАЙН ТЭЭВРИЙН ЗАРДЛЫН СУДАЛГАА

Далайн худалдааны тээврийн хувьд нүүрс тээвэрлэгч хөлөг онгоцны хамгийн ашигтай хувилбар нь панамакс болон кэйпсайз хэмжээтэй хөлөг онгоц гэж үздэг. Нүүрс тээвэрлэгч хөлөг онгоцны төрөл болон тэдгээрийн хэмжээг хүснэгт 3-т харуулав.

Хүснэгт 3. Нүүрс тээвэрлэгч хөлөг онгоцны хэмжээний төрлүүд

Нэршил	Хэмжээ (DWT)	Хөлөг онгоцны эзлэх хувь	Тээвэрлэлтийн эзлэх хувь	Зах зээлийн үнэ ханш (шинэ)	Зах зээлийн үнэ ханш (хуучин)
Хэндисайз (Handysize)	10,000-35,000	34%	18%	25 сая ам.доллар	20 сая ам.доллар
Хэндимакс (Handymax)	35,000-59,000	37%			
Панамакс (Panamax)	60,000-80,000	19%	20%	35 сая ам.доллар	25 сая ам.доллар
Кэйпсайз (Capesize)	80,000-дээш	10%	62%	58 ая ам.доллар	54 сая ам.доллар

Хүснэгт 4. Нурмаг ачаа (Нүүрс)-ны далайн тээврийн үнийн судалгаа

Маршрут	Даацын төрөл	Даац	Тээврийн хөлс
Ричардс булан (ӨАБНУ) - Роттердам (Нидерланд)	Кэйпсайз	150,000 тонн	9.15
Ричардс булан (ӨАБНУ) - Роттердам (Нидерланд)	Панамакс	70,000 тонн	15.80
Пуэрто Боливар (Эквадор) - Роттердам (Нидерланд)	Кэйпсайз	150,000 тонн	10.90
Пуэрто Боливар (Эквадор) - Роттердам (Нидерланд)	Панамакс	70,000 тонн	17.95
Мурманск (ОХУ) - Роттердам (Нидерланд)	Панамакс	70,000 тонн	8.75
Австралийн зүүн эрэг - БНХАУ	Кэйпсайз	150,000 тонн	13.25
Ричардс булан (ӨАБНУ) - БНХАУ	Кэйпсайз	150,000 тонн	16.30
Австралийн зүүн эрэг – Япон	Панамакс	70,000 тонн	17.60
Австралийн зүүн эрэг – БНЭУ зүүн эрэг	Панамакс	70,000 тонн	15.00
Австралийн зүүн эрэг – БНСУ	Панамакс	70,000 тонн	18.20

АНУ-ын зүүн эрэг – АРА (Амстердам, Роттердам, Антверп)	Кэйпсайз	140,000 тонн	11.75
АНУ-ын зүүн эрэг – Япон	Панамакс	70,000 тонн	36.00
Квинсланд (Австрали) - Роттердам	Кэйпсайз	160,000 тонн	15.50

Хүснэгт 5. Ази-Номхон далайн орнуудад борлуулагдсан нүүрсний далайн тээврийн үнийн судалгаа

(2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар)

Чиглэл	Суурь үзүүлэлт	Илчлэг ккал/кг	Хэмжээ '000 тонн	Тээврийн зардал ам.доллар/тонн	Нүүрсний үнэ	
					FOB	Нийт
АЗЭ-Япон	NAR	6,000	70	17.00	63.05	80.05
АЗЭ-БНСУ	NAR	6,000	70	17.60	63.05	80.65
АЗЭ-БНХАУ	NAR	5,500	70	14.50	48.98	63.48
АЗЭ-БНЭУ	NAR	5,500	70	14.90	48.98	63.88
Индонез-Япон	GAR	6,500	70	9.00	68.62	77.62
Индонез-Япон	GAR	5,800	70	9.00	58.66	67.66
Индонез-БНСУ	GAR	5,800	70	8.65	58.66	67.31
Индонез-БНСУ	GAR	5,000	70	8.65	47.81	56.46
Индонез-ХӨЭ	GAR	5,800	70	7.70	58.66	66.36
Индонез-ХӨЭ	GAR	5,000	70	7.70	47.81	55.51
Индонез-ХӨЭ	GAR	4,200	70	7.70	33.08	40.78
Индонез-ЭЗЭ	GAR	4,200	70	8.10	33.08	41.18
Индонез-ЭЗЭ	GAR	3,400	70	8.10	20.38	28.48

Тайлбар:

- АЗЭ: Австралийн зүүн эрэг
- ХӨЭ: БНХАУ-ын өмнөд эрэг
- ЭЗЭ: БНЭУ-ын зүүн эрэг

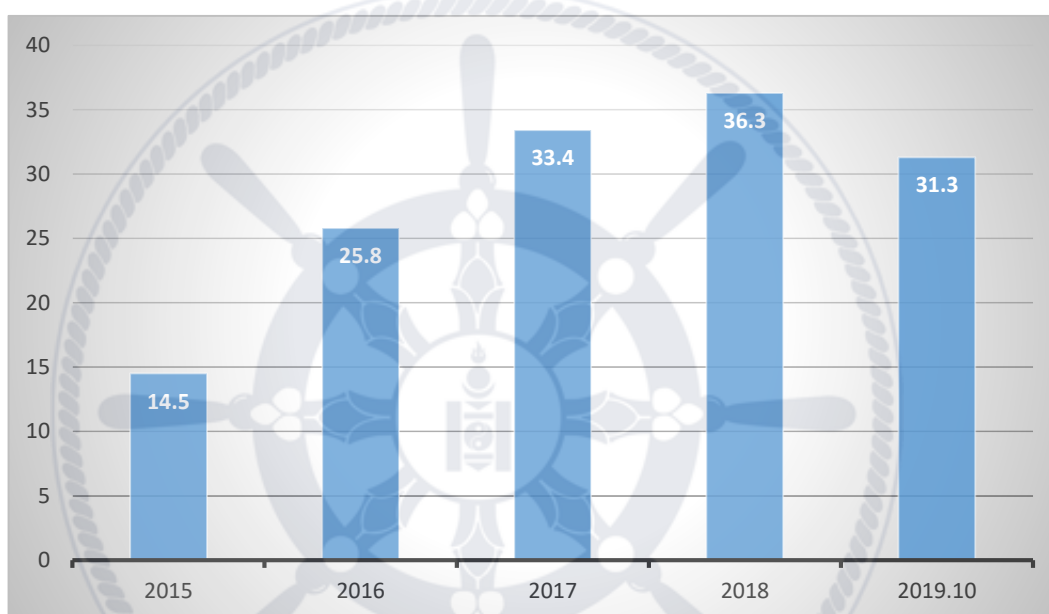
МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

МОНГОЛ УЛСЫН НҮҮРСНИЙ ТЭЭВРИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ

3.1 Таван толгойн нүүрсний чанарын үзүүлэлт

Таван толгойн ордын коксжих нүүрс нь дэлхийн хэмжээнд нөөцийн хэмжээгээрээ эхний 10-т багтдаг. Үүнээс 4 дүгээр давхаргын коксжих нүүрсний баяжмалын гарц нь 66.9%-тай байгаа нь Канад, Австралийн дэлхийн зах зээлд нийлүүлдэг нүүрснээс коксжих чанараараа илүү сайн байна.

Коксжих нүүрсний илчлэг 6500-7500 ккал/кг, Эрчим хүчний нүүрсний илчлэг 4900 ккал/кг, чийглэг 8.5%, үнслэг 10-33.3%, дэгдэмхий бодисын агуулга 22.0-34.1% байна. Түүнчлэн Таван толгойн нүүрс нь байгалиасаа сайн чанарын, илчлэг өндөртэй коксжих нүүрс юм.

Зураг 3. Монгол Улсын нүүрсний экспорт жилээр (сая.тонн)

Монгол Улс 2019 онд нийт 42 сая тонн нүүрс гаргах төлөвлөгөөтэй байгаа бөгөөд эхний 10 сарын байдлаар төлөвлөгөөний 75 хувийг буюу 31.3 сая тонн нүүрс экспортлоод байна. (Зураг 3)

МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

Дөрөвдүгээр бүлэг

БООМТЫН ТАНИЛЦУУЛГА, ТЭДГЭЭРИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ

4.1 Жинжоу далайн боомтын товч танилцуулга

Боомтын байршил: Ляодон хойгт орших Бо Хай буюу Чихли булангийн төгсгөлд Жинжоу тохойд байрладаг. Ляонин мужийн хойд дүүргийн голлох боомт, Бохай тэнгисийн хойд хэсэгт байрлах ба Хятадын Хойд, Зүүн хойд хэсэг, Өвөр Монголын зүүн хэсэгтэй тус тус хиллэдэг байна.

Боомтын эзэмшигч: Боомтын үйл ажиллагааг нь “Жинжоу Порт” ХХК (Jinzhou Port Co.,Ltd.) удирддаг.

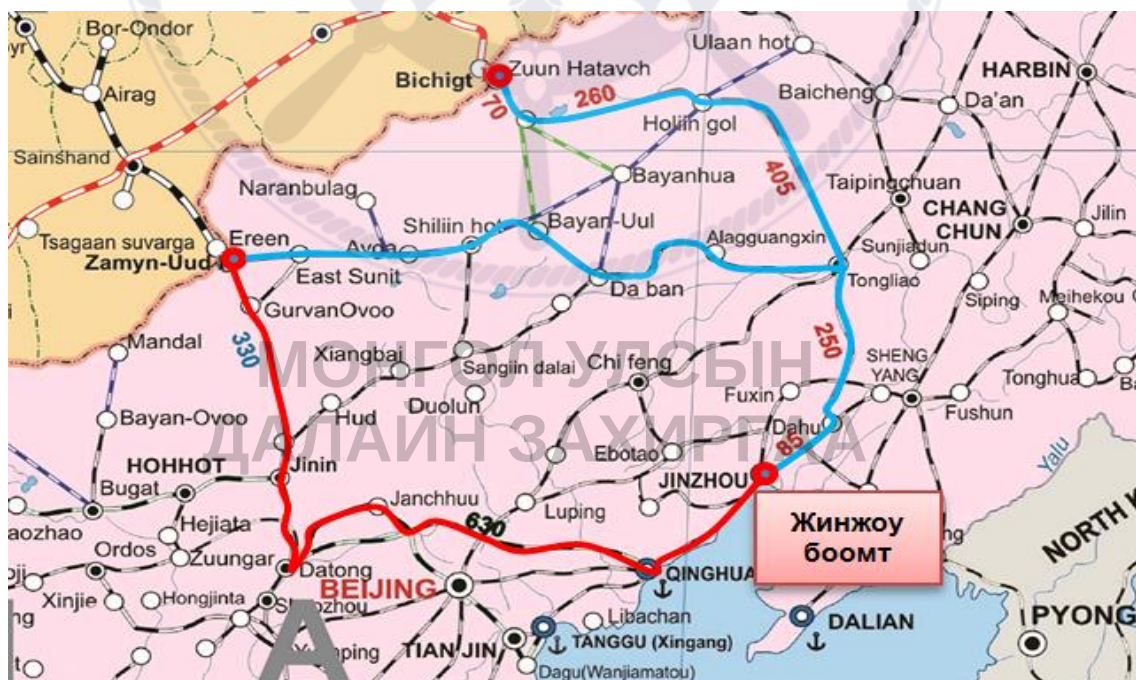
Ачаа эргэлт: Жинжоу боомтын ачаа урсгалын хэмжээ 2017 онд 105.109 сая тонн хүрсэнээс гадна гадаад худалдааны импорт, экспорт 11.7 сая тонн, чингэлэг тээвэр 1'217'700 TEU хүрсэн байна. Үүнээс нүүрс 6.896 сая тонн, газрын тос, байгалийн хий 137.2 сая тонн, ган 1.9 сая тонн, төмрийн хүдэр 5.9 сая тонн, үр тариа 11.833 сая тонн, бусад 61.2 сая тонн ачаа тус тус боловсруулсан байна.

Боомтын хүчин чадал: Жилийн ачаа нэвтрүүлэх хүчин чадал нь 100 сая тонн, үүнээс чингэлэг тээвэр 840 мянган TEU.

Далайн тээврийн сүлжээ: Жинжоу боомт нь дотоодын болон Ази, Европын 80 гаруй орны боомт руу тээвэр хийдэг.

Төрөлжсөн байдал: Газрын тос, үр тариа, нүүрс, нурмаг ачаа, хүдрийн баяжмал.

Онцлог давуу тал: 2018 оны байдлаар Жинжоу боомт нийт 23 хөлөг онгоцны зогсоолтой ба үүнээс 10 мян тонноос дээш даацтай хөлөг онгоцны зогсоол 21 байгаа ба хамгийн ихдээ 250 мянган тонн даацтай хөлөг онгоц хүлээн авах хүчин чадалтай..

Зураг 4. Жинжоу боомтын байршил, төмөр замын зураглал

Монгол Улсын хилийн боомтоос Жинжоу боомт хүртэлх төмөр замын урт:

- Бичигт-Жинжоу боомт: 866 км
- Замын-Үүд-Шилийн хот- Жинжоу боомт: 1341 км
- Замын-Үүд- Жинин-Датон- Жинжоу боомт: 1264 км

4.2 Цаофейдянь далайн боомтын товч танилцуулга

Боомтын байршил: Цаофейдянь боомт нь Тан Шан хотын өмнөд эрэг дагуу, Бохай эдийн засгийн чөлөөт бүсэд байрладаг, хойд хэсгээрээ Номхон далайтай холбогддог чухал гарц бөгөөд БНХАУ-ыг Төв Ази, Баруун Ази болон Европ тивтэй холбодог гүүр гэж нэрлэж болно.

Боомтын оператор: Caofeidian Port Group Co.,Ltd.

Ачаа эргэлт: Жилийн дундаж ачаа эргэлт 300 сая тонн, 150000TEU чингэлэг

Төрөлжсөн байдал: Газрын тос, газрын түүхий тос, төмрийн хүдэр, ган, нүүрс, мод, зүсмэл модон бүтээгдэхүүн.

Онцлог давуу тал: Цаофэйдянь боомт нь Хэбэй мужийн эрэг орчмын газар нөхөн сэргээх томоохон төслийн нэг бөгөөд хойд талд нь оршдог Жингтан боомтын хамт Таншан боомтыг бүрдүүлдэг бөгөөд энэ нь БНХАУ буюу дэлхийн хамгийн том нүүрсний боомтуудын нэг юм. Тус боомт нь маш өвөрмөц тогтоц бүхий боомт бөгөөд арлын энгэр хэсгийн 36 метр гүн ховилтой Бохай тэнгисийн хамгийн гүн цэгт байрладаг 300,000-400,000 тоннын даацтай том хэмжээний хөлөг онгоц зогсох зогсоолтой.

Зураг 5. Цаофэйдянь боомтын байршил, төмөр замын зураглал

Монгол Улсын хилийн боомтоос Цаофэйдянь боомт хүртэлх төмөр замын урт, үнэ тариф:

- Замын-Үүдээс Цаофэйдянь боомт хүртэл: 1100 км
- Бичигтээс Цаофэйдянь боомт хүртэл: 1291 км
- Гашуун Сухайтаас Цаофэйдянь боомт хүртэл: 1500 км

4.3 Цаофэйдянь боомт болон Жинжоу боомтуудын давуу болон сул тал.

ЦАОФЭЙДЯНЬ БООМТ	ЖИНЖОУ БООМТ
<i>Давуу тал</i>	<i>Сул тал</i>
- Нүүрс болон нурмаг ачаагаар төрөлжсөн. - Байгалиасаа зогсоолын эрэг гүнзгий буюу 36 метр. - Тяньжинь боомтоос холгүй буюу Монгол Улс руу тээвэрлэлт хийгддэг төмөр замын төв магистральтай ойрхон. - Бүх төрлийн даацын хөлөг онгоц зогсох боломжтой зогсоол, дэд бүтэц, тоног төхөөрөмжөөр тоноглогдсон. - Боомтын үйл ажиллагаа нүүрс болон нурмаг ачаанд зориулагдсан ба үйл ажиллагааг нь 100 хувь автоматжуулсан.	- Эрээн-Жинжоу чиглэл дэх дотоодын төмөр замын сүлжээ уламжлалт хэрэглээ биш тул бараа эргэлтийн хувьд тогтворжоогүй чиглэл бөгөөд олон өртөөг дамжин хэд хэдэн зүтгүүр солих магадлалтай. Иймд тээвэрлэлтийн хугацаа дунджаар 14-28 хоног байх магадлалтай байна. - Энэхүү чиглэлээр туршилтын тээвэр хийгдээгүй байгаа тул одоогоор шууд хэрэгжүүлэхэд ямар нэгэн хүндрэл, бэрхшээл тулгарахыг урьдчилан хэлэх боломжгүй, танигдаагүй шинэ маршрут юм. - Дээд тал нь 105,000 тонн даацтай хөлөг онгоц зогсох боломжтой - Жилд 400 мянган тонн импортын нүүрс тээвэрлэх дотоод квоттой бөгөөд энэ нь боомтын үйл ажиллагаанд хүрэлцдэггүй.
<i>Сул тал</i>	<i>Давуу тал</i>
- Монгол Улсын нүүрс тээвэрлэгдэн очсон тохиолдолд хямд зардлаар тусгайлан гаргасан талбайд хадгалах яриа хэлцэл хийгдээгүй. - Таншан боомтын бүрэлдэхүүн хэсэгт багтаж үйл ажиллагаагаа эрхлэн явуулдаг тул аливаа шийдвэр, үйл ажиллагаанд хүндрэл гарахад шийдвэрлэхэд хугацаа шаардагдах магадлалтай.	- Нэгэнт төмөр замаар тээвэрлэгдэн Жинжоу боомтод ирсэн задгай нүүрс нь тус боомтын талбайд шууд буулгах, бэлэн талбайд хямд зардлаар хадгалах урьдчилсан хэлэлцээрүүд хийгдсэн. ○ Монгол Улсын нүүрс болон нурмаг ачаа, чингэлэг тээврийн ачаанд зориулж тохижуулсан талбай гаргаж өгсөн. ○ Боомтын ачаа эргэлтийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан боомтын үйлчилгээний хөлс, холбогдох төлбөрүүд бусад боомтоос хямд. ○ Монгол Улсын Далайн захиргааны төлөөлөгчийн газар тус боомтод үйл ажиллагаа явуулж буй тул боомтын үйл ажиллагааг хурдан шуурхай явуулах, аливаа саад бэрхшээлийг газар дээр нь шийдвэрлэх боломжтой.

Тавдугаар бүлэг

МОНГОЛ УЛСЫН ЭКСПОРТЫН КОКСЖИХ НҮҮРСИЙГ БНХАУ-ЫН БООМТ ХҮРГЭХ ТЭЭВЭРЛЭЛТИЙН ҮНИЙН СУДАЛГАА

5.1 НҮҮРС ТЭЭВЭРЛЭХ ИХ ДААЦЫН ЧИНГЭЛГИЙН ХУВЬД:

Байгаль орчны хууль дүрэм чангарсан нь эрэлт нийлүүлэлтийн харьцаанд ихээхэн нөлөөлсөн ба цаашид ч энэ байдал үргэлжлэх төлөвтэй байна. БНХАУ-ын нутгаар дамжуулан нүүрс тээвэрлэх тохиолдолд байгаль экологийг бохирдуулахгүй байх зорилгоор нүүрс задгайгаар тээвэрлэхийг хориглосон. Иймд 20 футын их даацын чингэлэгээр нүүрсийг тээвэрлэх шаардлагатай болж байна.

Нүүрс ачих зориулалттай чингэлгийн үнийг судалж үзэхэд:

20 футын хэмжээтэй 32 хүртэлх тоннын даацтай чингэлгийг БНХАУ-ын чингэлэг үйлдвэрлэгчээс худалдаж авах үнэ **6500 ам.доллар** байна. (Хавсралт №1)

Тайлбар: Уг үнэд хоосон чингэлгийг Эрээн өртөөнд хүргэж өгөх тээврийн зардал орсон болно.

5.2 МОНГОЛ УЛСЫН НУТАГ ДЭВСГЭРЭЭР ТЭЭВЭРЛЭХЭД ГАРЧ БУЙ ЗАРДЛУУД

Тавантолгойн нүүрсний уурхайгаас төмөр замын Чойр өртөө хүртэл нийт 350 км газар автомашинаар тээвэрлэнэ:

Авто тээврийн хөлс: 27 ам.доллар/тонн

Говьсүмбэр аймгийн Чойр өртөөнөөс Замын-Үүд хилийн боомт хүртэл 467 км зайд төмөр замаар тээвэрлэнэ:

20 футын 1 чингэлэг тээвэрлэх төмөр замын тээврийн хөлс 432,300 төг буюу үүнээс 1 тонн тутамд ногдох зардлыг тооцож үзвэл $432,300 \text{ төг} / 30 \text{ тонн} = 14,410 \text{ төг/тонн} \approx 5.4 \text{ ам.доллар/тонн}$

Тайлбар: УБТЗ-ын даргын 2018 оны чингэлгээр нүүрс тээвэрлэх тохиолдолд вагон илгээлтийн тарифаар тооцох тухай тушаал байдаг гэсэн мэдээлэл байгаа хэдий ч энэхүү судалгаанд чингэлэг тээврийн үнийг тооцож оруулав. (Вагон илгээлтээр бодох тохиолдолд тонн тутмын тээврийн хөлс бага зэрэг хямдрах боломжтой юм)

Төмөр замын тээврийн зардал: 5.4 ам.доллар/тонн

5.3 БНХАУ-ЫН ДАЛАЙН БООМТ ХҮРТЭЛ ТЭЭВЭРЛЭХ ЗАРДАЛ

Эрээн өртөөнөөс Цаофэйдянь боомт хүртэл төмөр замын тээврийн зардал:

Тээвэрлэх зам 1100 км буюу тээвэрлэлтэд зарцуулагдах хугацаа дунджаар 5-7 хоног (нарийн тодорхойлох боломжгүй).

Ачих өртөөний буюу Эрээн өртөөний зардал: 10.00 юань/тонн

Эрээн өртөөнөөс Цаофэйдянь боомт хүртэлх төмөр замын тээврийн зардал:

- Эрээн-Цаофэйдянь баруун өртөө: 159.91 юань/тонн
- Эрээн-Цаофэйдянь өртөө: 167.63 юань/тонн

Хүрэх өртөөний зардал буюу Цаофэйдянь өртөөний зардал:

- Цаофэйдянь баруун өртөө: 14.00 юань/тонн

- Цаофэйдянь өртөө: 13.00 юань/тонн

Цаофэйдянь боомт дээрх төлөөлөгчийн зардал: 5.00 юань/тонн

Цаофэйдянь боомтын үйлчилгээний төлбөр: 22.50 юань/тонн

Тээврийн зардал:

- Эрээн-Цаофэйдянь баруун өртөө: 211.41 юань/тонн $\approx$ **30 ам.доллар**
- Эрээн-Цаофэйдянь өртөө: 220.13 юань/тонн $\approx$ **31 ам.доллар**

Тайлбар: Боомт дээр нүүрс хадгалах зардал тооцоогүй болно.

БНХАУ-ын Эрээн өртөөнөөс Жинжоу боомт боомт хүртэл тээврийн зардал:

Тээвэрлэх зам 1264 км буюу дунджаар 20 хүртэл хоног (нарийн тодорхойлох боломжгүй)

Жинжоу боомт нь 2018 онд 400,000 тонн импортын нүүрс тээвэрлэсэн. 2019 оны хувьд мөн адил хэмжээний квот тогтоосон бөгөөд уг хэмжээ нь эхний хагас жилийн байдлаар дууссан байв.

- Төмөр замын тээврийн зардал: 209 юань/тонн
- Задгай контейнерийн үйлчилгээний хөлс: 20 юань/тонн
- Боомтын үйлчилгээний зардал: 26,5 юань/тонн
- Пүүний зардал: 2,2 юань/тонн
- Боомт хөгжүүлэх зардал: 4 юань/тонн

Тээврийн зардал: 261.7 юань/тонн $\approx$ 37 ам.доллар

Тайлбар: Боомт дээр нүүрс хадгалах зардал тооцоогүй болно.

Жинжоу боомтоор нүүрсийг 2000 тоннын даацаас 105,000 тонн хүртэл даацтай хөлөг онгоцоор тээвэрлэх боломжтой юм.

5.4 БНХАУ-ЫН ТАТВАР, ХУРААМЖ.

Хятадын коксжих нүүрсний гаалийн татвар хураамжийг бодохдоо дараах аргачлалыг хэрэглэдэг байна. Үүнд:

- (1) (Барааны үнэ + нийт тээврийн зардал)*3%
- (2) (Барааны үнэ + нийт тээврийн зардал + (1)) гарсан дүнгээс 13% хувийг тус тус тооцож авдаг байна.

Энэхүү аргачлалын дагуу тооцож үзвэл:

Тавантолгойн коксжих нүүрс нь 2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар уурхайн амнаас **77.1 ам.доллараар** борлуулагдаж байна.

Нийт тээврийн зардал:

1. Манай Чойр өртөөнөөс Хятадын Цаофэйдянь боомт хүртэл: 5.4 ам.доллар/тонн + 31 ам.доллар/тонн = **36.4 ам.доллар/тонн**
2. Манай Чойр өртөөнөөс Хятадын Жинжоу боомт хүртэл: 5.4 ам.доллар/тонн + 37 ам.доллар/тонн = **42.4 ам.доллар/тонн**

БНХАУ-ын импортын татвар:

- Цаофэйдянь боомт:

(1) $(77.1 \text{ ам.доллар/тонн} + 36.4 \text{ ам.доллар/тонн}) * 3\% = 3.4 \text{ ам.доллар/тонн}$

(2) $(77.1 \text{ ам.доллар/тонн} + 36.4 \text{ ам.доллар/тонн} + 3.4 \text{ ам.доллар/тонн}) * 13\% = 15.2 \text{ ам.доллар/тонн}$

Нийт татвар: **18.6 ам.доллар/тонн**

- Жинжоу боомт:

(1) $(77.1 \text{ ам.доллар/тонн} + 37 \text{ ам.доллар/тонн}) * 3\% = 3.5 \text{ ам.доллар/тонн}$

(2) $(77.1 \text{ ам.доллар/тонн} + 37 \text{ ам.доллар/тонн} + 3.5 \text{ ам.доллар/тонн}) * 13\% = 15.3 \text{ ам.доллар/тонн}$

Нийт татвар: **18.8 ам.доллар**

Монгол Улсын экспортын коксжих нүүрсийг боомт хүргэх нөхцөлтэйгээр тооцоолж үзвэл:

FOB Caofeidian: 159.1 ам.доллар/тонн = 77.1 ам.доллар/тонн + 27 ам.доллар/тонн + 5.4 ам.доллар/тонн + 31 ам.доллар/тонн + 18.6 ам.доллар/тонн

FOB Jinzhou: 165.3 ам.доллар/тонн = 77.1 ам.доллар/тонн + 27 ам.доллар/тонн + 5.4 ам.доллар/тонн + 37 ам.доллар/тонн + 18.8 ам.доллар/тонн

Тайлбар: Дээрх үнэд хоосон чингэлэг буцаах зардал ороогүй болно.

МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

ДҮГНЭЛТ

БНХАУ-ын байгаль орчны хууль, тогтоомжийн шаардлага өндөр болсон нь эрэлт нийлүүлэлтийн харьцаанд ихээхэн нөлөөлсөн ба цаашид ч энэ байдал үргэлжлэх төлөвтэй байна. Мөн Хятадын нутгаар нүүрс тээвэрлэх тохиолдолд байгаль экологийг бохирдуулахгүй байлгах үүднээс нүүрс задгайгаар тээвэрлэхийг хориглоод байна. Иймд 20 футын их даацын чингэлгээр нүүрсийг тээвэрлэх шаардлагатай тулгарч байна.

Нүүрсийг дээвэр нь онгорхой чингэлэг (open top container) ашиглан ачих нь илүү үр дүнтэй ба шилжүүлж ачих болон буулгах үйл ажиллагаа харьцангуй хялбар байдаг. Ачааны жингийн хувьд нүүрсний вагонтой харьцуулахад зөрүү гарахгүй, харин 20 футын их даацын чингэлэгт дээд тал нь 30-32 тонн буюу нэг платформ вагонд нийтдээ 60-90 тонн хүртэл нүүрс ачих боломжтой юм. Тээврийн зардлын хувьд төмөр замын өртөө болон далайн боомтод шилжүүлж ачих, буулгах ажиллагаа илүү хялбарчлагдах эерэг талууд ажиглагдсан болно.

Уг судалгаагаар Монгол Улсын экспортын нүүрсийг БНХАУ-ын нүүрсний төрөлжсөн боомт болох Цаофэйдянь болон Жинжоу боомт руу их даацын дээвэр нь онгорхой чингэлэгээр тээвэрлэх үнэ тарифыг одоо ашиглах боломжтой Чойр өртөөнөөс ачигдана гэж тооцож гаргав.

Коксжих нүүрс дэлхийн зах зээл дээр 148 ам.долларын үнэтэй байгаа ба цаашид энэ үнэ ханш буурах төлөвтэй байна. Энэ нь Монгол Улсын экспортын коксжих нүүрсийг боомтод хүргэж худалдаалах нь зардлын хувьд одоогийн нөхцөл байдалд ашиггүй байгаа нь харагдаж байна.

Гэхдээ Тавантолгой-Зүүнбаян-Сайншанд чиглэлийн төмөр зам ашиглалтанд орсноор дээрх зардлын тооцоолол буюу Тавантолгой-Чойр (Сайншанд) чиглэлд автомашинаар тээвэрлэх зардал 3 дахин буурах боломжтой тооцоолол байдаг ба ингэснээр Монгол Улсын экспортын коксжих нүүрс БНХАУ-ын далайн боомтод өрсөлдөх боломжтой юм.

Эрээн-Цаофэйдянь болон Эрээн-Жинжоу чиглэлд одоогоор тээвэрлэх ачаа төдийлөн байдаггүй учир дамжин өнгөрөх өртөө, зөрлөг дээр вагон цуваанаас салгагдаж үлдэх, хоног хугацаа алдах эрсдэлүүд гарах магадлалтай. Иймд нүүрсний тээвэрлэлтийг чингэлэг тээврээр хийх тохиолдолд галт тэрэгний нэг цуваа буюу 45-60 вагон байхаар зохион байгуулах нь зүйтэй ба ийм тохиолдолд эхний ээлжинд тээвэрлэлтийг ачих өртөөнд хүлээлт үүсгэхгүй байлгах үүднээс 200-300 чингэлгийн нөөцтэй байхаар тооцвол зүйтэй юм.

Мөн цаашлаад Монгол Улсаас нүүрсний экспортыг чингэлгээр зохион байгуулсан тохиолдолд сондгой буюу буцах чиглэлд Монгол Улсын импортын ачаа барааг чингэлэг тээврээр нэгдсэн байдлаар зохион байгуулах боломж давхар бий болохыг үгүйсгэхгүй юм.

中国中车 中车齐齐哈尔车辆有限公司
CRRC Qiqihar Rolling Stock Co., Ltd.

报价单

根据贵公司询价，我对出口蒙古的 20 英尺煤炭集装箱报价如下：

序号	名称	单价（美元）	数量，个	总价（美元）
1	20 英尺煤炭集装 箱	6500.00	50	325000.00

备注：

1. 报价有效期：2 个月；
2. 支付方式：T/T，30%预付款，70%尾款于车辆发运前支付。
3. 价格为 DAP 二连浩特不含税美元交货价。

МОНГОЛ УЛСЫН
ДАЛАЙН ЗАХИРГАА

中车齐齐哈尔车辆有限公司

2019 年 04 月 18 日

中车齐齐哈尔车辆有限公司

АНУ-ын Сорьцын шинжилгээ болон Материалын стандарт тогтоох нийгэмлэг (ASTM)-ээс тогтоосон нүүрсний стандарт үзүүлэлтүүд

	ASTM Стандарт	томъёолол	Илчлэг багатай	Дунд зэргийн илчлэгтэй	Өндөр илчлэгтэй
1	Илчлэгийн үзүүлэлт бохир жингээр	GAR	4,200 кг/илчлэг	5000 кг/илчлэг	5800 кг/илчлэг
2	Илчлэгийн үзүүлэлт цэвэр жингээр	NAR	3,800 кг/илчлэг	4,700 кг/илчлэг	5,500 кг/илчлэг
3	Нийт чийгшил	ARB	36%	26%	14%
4	Өөрийн чийгшлийн хэмжээ	ADB	ойролцоогоор 24%	18%	9%
5	Үнслэг чанар	ADB	8%	5%	15%
6	Дэгдэмхий чанар	ADB	40%	40%	41%
7.	Үнс хайлах хэм	T1	1,150 цельсийн хэм	1,150 цельсийн хэм	1,300 цельсийн хэм
8.	Нийт хүхрийн хэмжээ	ADB	0,8%	0,9%	0,6%
	HGI	-	45%	40%	40%
	0-50 мм	-	90%	90%	90%

<http://www.aresiasialtd.com/en/our-business/coal-trading/coal-specifications.html>

НЭР ТОМЪЁОНЫ ТОЛЬ

ADB- Агаарт хатаасан нүүрсний шинж чанар. Нүүрсний дээжийн шинжилгээгээр ADB буюу агаарт хатаасан нүүрсний өөрийн чийгээс бусад чийгийг тооцож үзэхгүй.

DB- Хатаагдсан нүүрсний шинж чанар.

товчлол	Задаргаа	Орчуулга
ADB	Air-Dried Basis	Агаарт хатаагдсан нүүрсний чанар
DB	Dry-Basis	Хуурай нүүрсний чанар
ARB	As Received Basis	Хүлээн авах үеийн шинж чанар
	Ash content	Үнсний агууламж
ASTM	American Society for Testing & Materials' Standard	Америкийн сорьцын шинжилгээ болон материалын стандарт тогтоох нийгэмлэг
GAR	Gross As Received	Хүлээж авсан бохир жин
NAR	Net As Received	Хүлээж авсан цэвэр жин
	Fixed Carbon	Тогтвортой
HGI	Hardgrove Grindability Index	Хатуулгийн индексийн хэмжээ
	Inherent moisture	Нүүрсэнд байх өөрийн чийгшлийн хэмжээ
	Sulphur	Хүхэрлэг чанар
	Total moisture	Нийт чийгшлийн хэмжээ
	Volatile matter	Дэгдэмтгий чанар